

УДК 351.861

В. А. Соколов,
аспірант кафедри глобалістики, євроінтеграції та управління національною безпекою,
Національна академія державного управління при Президентові України

КЛАСИФІКАЦІЯ, ФУНКЦІЇ ТА ЗАВДАННЯ АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

V. Sokolov,
Postgraduate student of division of European integration and globalization and management
of national security of the National Academy of Public Administration under the President of Ukraine

CLASSIFICATION, FUNCTIONS AND TASKS OF ANALYTICAL ACTIVITY WITHIN THE NATIONAL SECURITY PROTECTION SYSTEM

У статті розроблено класифікацію видів аналітичної діяльності в системі забезпечення національної безпеки, а також визначено її функції та завдання. В рамках діяльнісного підходу відповідно до рівня організації аналітичної діяльності в системі забезпечення національної безпеки визначено такі функції аналітики: первинна аналітика виконує управлінську функцію, яка забезпечує інформацією всі етапи управлінського циклу на стратегічному, тактичному та оперативному рівнях управління національною безпекою; вища аналітика виконує функції діагностичну, прогностичну, інструментальну; експертно-консультативну, координаційну, аналітичну; контролю; масова аналітика виконує інформаційну функцію, яка спрямована на формування єдиного інформаційного простору в державі й передбачає збирання та опрацювання інформації з проблем національної безпеки, її розповсюдження серед населення, формування громадської думки.

There was a classification of analytical activity types within the national security protection system worked out in this article, as well as its functions and tasks defined. The following functions of analytics defined in the frame of active approach according to an organization level of analytical activity within the national security protection system: primary analytics executes management function which provides all phases of management cycle at the strategic, tactical and operational levels of the national security management with the information; higher analytics executes the following functions: diagnostic, prognostic, instrumental; expert advisory, coordination, analytical; control function; large-scale analytics executes informational function that is focused on generating of common information area in a state and provides collection and processing of information concerning national security problems, its distribution across the population, forming public opinion.

Ключові слова: аналітична діяльність, місія системи забезпечення національної безпеки, функції, завдання та види аналітичної діяльності в системі забезпечення національної безпеки, основні риси організації аналітичної діяльності в системі забезпечення національної безпеки, основні завдання аналітичної служби в системі забезпечення національної безпеки, стандартні роботи в рамках аналітичної діяльності в системі забезпечення національної безпеки.

Key words: analytical activity, national security protection system mission, functions, tasks and types of analytical activity in the national security protection system, main features of analytical activity organization in the national security protection system, main tasks of analytical activity organization in the national security protection system, standard works within the analytical activity in the national security protection system.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

У Стратегії національної безпеки України зазначено, що докорінні зміни у зовнішньому та внутрішньому

безпековому середовищі України обумовлюють необхідність створення нової системи забезпечення національної безпеки України [1].

Ця обставина і визначає зв'язок загальної проблеми з найбільш важливими науковими та практичними завданнями дослідження проблем теорії та практики аналітичної діяльності в системі забезпечення національної безпеки України.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ПУБЛІКАЦІЙ І ДОСЛІДЖЕНЬ

На підставі аналізу актуальних досліджень і наукових публікацій можна зробити висновок про те, що розгляд питання аналітичної діяльності в системі забезпечення національної безпеки України присвячено науковій праці вітчизняних дослідників, а саме: В.І. Абрамова, котрий розробив методологію інформаційно-аналітичної роботи під час стратегічного аналізу системи національної безпеки [2, с. 51—53], А.І. Семенченка, котрий розробив пропозиції щодо удосконалення механізму інформаційно-аналітичного забезпечення стратегічного планування у сфері національної безпеки [3], Г.П. Ситника, котрий виокремив форми аналітичної діяльності у сфері забезпечення національної безпеки [4, с. 9—10], Р.Р. Марутян, котра виокремила складові інформаційно-аналітичного забезпечення політики національної безпеки [2, с. 232], О.С. Бодрук [5], М.М. Шевченко, С.О. Зозуля [6], котрі вказали на низку функцій системи забезпечення національної безпеки, що пов'язані з аналітичною діяльністю.

ВИДІЛЕННЯ НЕВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, ФОРМУВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Аналізуючи дослідження із зазначеної проблематики, можна також констатувати, що поняття "аналітична діяльність" вже міцно ввійшло в науковий лексикон науки державне управління [2, с. 31—32, 61—69]. Проте, незважаючи на вже здійснені наукові розвідки у даному напрямку, настійна необхідність подальшого аналізу інституціоналізації аналітичної діяльності в системі державного управління актуалізується ще й тим, що упритул до теперішнього часу вчені ще не розробили класифікації, не визначили функції та завдання аналітичної діяльності в системі забезпечення національної безпеки.

Саме тому метою статті є розробка класифікації, визначення функцій та завдань аналітичної діяльності в системі забезпечення національної безпеки.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Система забезпечення національної безпеки є інституційним регулятивним механізмом, за допомогою якого підтримується стабільність і захищеність суспільства, створюється сукупність умов реалізації життєво важливих національних інтересів і мінімізуються існуючі загрози [4, с. 355—357].

Місією системи забезпечення національної безпеки є трансформація політики національної безпеки у цілеспрямовану скоординовану діяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування, складових сектору безпеки, спрямовану на реалізацію національних інтересів.

Місія цієї системи досягається виконанням низки завдань, зокрема:

— розробка концепцій, доктрин, стратегій, інших керівних документів, у тому числі науково обгрунтованих пропозицій і рекомендацій щодо забезпечення національної безпеки;

— створення, підготовка та підтримка в готовності до застосування згідно зі штатним призначенням та координація діяльності сил і засобів сектору безпеки, а також його кадрове, матеріально-технічне, фінансове та інше забезпечення;

— локалізація, деескалація та врегулювання конфліктів у різних сферах життєдіяльності суспільства і держави, а також ліквідація їх наслідків;

— здійснення заходів спільно з міжнародними організаціями щодо забезпечення міжнародної і національної безпеки;

— комплексний моніторинг факторів, які здійснюють вплив на національну безпеку, у тому числі виявлення, прогнозування та оцінка загроз і можливостей у контексті реалізації національних інтересів;

— контроль за здійсненням заходів по забезпеченню національної безпеки, оцінка результативності дій та витрат на проведення вказаних заходів [4, с. 355].

О.С. Бодрук вказує на низку функцій системи забезпечення національної безпеки, що пов'язані з аналітичною діяльністю, а саме: аналітична функція, що націлена на дослідження та оцінку ступеня внутрішніх та зовнішніх загроз, обробку відповідних пропозицій та рекомендацій управлінським структурам; прогностична функція, яка дає можливість виявляти тенденції розвитку конфліктних ситуацій, прогнозувати наслідки управлінських рішень з урахуванням їхнього впливу на навколишнє середовище, політику, економіку, соціальну сферу; інформаційна функція, яка передбачає збирання та опрацювання інформації, її розповсюдження серед населення, формування громадської думки [5, с. 44].

Аналіз результатів дослідження Семенченка [3, с. 74—75], М.М. Шевченка та О.С. Зозулі [6], дозволяє виокремити наступні функції системи забезпечення національної безпеки, що пов'язані з аналітичною діяльністю: функцію моніторингу та планування, прогностичну, аналітичну, координаційну, соціально-адаптивну, ідеологічну функції, функцію контролю.

На думку Ю. Сурміна, аналітику як складне поліструктурне утворення можна розглядати з позиції діяльного, інституціонального, організаційного, ціннісного, гносеологічного, а також технологічного підходів. З позиції діяльного підходу аналітику він пропонує розглядати як специфічну діяльність деякого суб'єкта у певному проблемному полі. При цьому аналітична діяльність в управлінні реалізується за двома класами суб'єктів: за рівнем організації й залежно від належності до сфери реалізації аналітики й використання результатів. Перший клас охоплює значний спектр суб'єктів — від спеціальних аналітичних інституцій до менеджерів організації. До другого класу входять аналітики залежно від основних напрямів її прояву, таких як державне управління, місцеве самоврядування, бізнес, громадянське суспільство [2, с. 31—32, 64—66].

Таблиця 1. Загальна характеристика рівнів аналітичної діяльності в системі забезпечення національної безпеки

Рівень аналітики	Загальна характеристика
Первинна аналітика	включає в себе центри моніторингу, ситуаційного аналізу, використання електронних ресурсів ЗМІ, Інтернет, неформальних і не документованих джерел, соціологічних даних, використання комп'ютерних технологій обробки великих інформаційних масивів з проблематики міжнародної та національної безпеки
Вища аналітика	на неї працює весь інструментарій первинної аналітики для отримання кваліфікованого аналізу ситуації, прогнозу її розвитку, вироблення сценаріїв реагування на загрози національним інтересам
Масова аналітика	в різних ЗМІ сформувались аналітичні рубрики і передачі, які розраховані на інтереси широкого загалу щодо проблематики міжнародної та національної безпеки

Враховуючи результати досліджень В.Д. Бакуменка, Ю.П. Сурміна, Л.Г. Штики [2, с. 61—69], А.І. Семенченка [3], В.І. Абрамова, Г.П. Ситника, Р.Р. Марутян [4], О.С. Бодрука [5], М.М. Шевченка, С.О. Зозулі [6—8], О.Л. Валевського [9] пропонуємо авторську класифікацію аналітичної діяльності в системі забезпечення національної безпеки, яку подано в таблицях 1—3.

Отже, в системі забезпечення національної безпеки аналітична діяльність — це робота зі збирання, обробки й аналізу інформації щодо процесів забезпечення національної безпеки. До компонентів аналітичної діяльності в системі забезпечення національної безпеки належать: моніторинг, аналіз, діагностика, прогнозування, моделювання, експертиза, організація процесу прийняття державно-управлінських рішень та контролю їх виконання. Головна мета (кінцевий результат) аналітичного забезпечення державної політики національної безпеки полягає у вирішенні інформаційно-аналітичними засобами не лише проблем захисту від загроз, що виникають, а насамперед, завчасному викритті

і попередженні суб'єкта управління про причини та умови, що можуть сприяти виникненню ранніх ознак цих загроз, а саме: ризиків, небезпек і викликів.

Ціль аналітичного забезпечення полягає в тому, щоб особа, яка приймає рішення, мала у своєму розпорядженні необхідний і достатній обсяг інформації у вигляді інформаційних одиниць (повідомлень, довідок, розрахунків, схем, діаграм тощо) та максимально можливих варіантів вирішення проблеми (пропозиції, порад чи рекомендацій) з оцінкою реально прогнозованих як позитивних, так і негативних наслідків.

Основними рисами організації аналітичної діяльності в системі забезпечення національної безпеки на сучасному етапі є:

- 1) централізація інформаційно-аналітичної роботи, здійснюваної в загальнодержавному масштабі;
- 2) відокремлення інформаційно-аналітичної функції від оперативно-виконавчої;
- 3) широке використання електронно-обчислювальної техніки в інформаційно-аналітичних процесах;

Таблиця 2. Функції аналітичної діяльності в системі забезпечення національної безпеки

Рівень аналітики	Функції
Первинна аналітика	виконує управлінську функцію, яка передбачає збирання та опрацювання інформації з проблем національної безпеки – забезпечує інформацією всі етапи управлінського циклу на стратегічному, тактичному та оперативному рівнях управління національною безпекою: підготовку, ухвалення державно-управлінських рішень у сфері національної безпеки і контроль за їх реалізацією
Вища аналітика	виконує функції: а) діагностичну – спрямована на отримання об'єктивної картини конфліктної ситуації, її діагнозу; б) прогностичну, яка дає можливість виявляти тенденції розвитку конфліктних ситуацій, прогнозувати наслідки державно-управлінських рішень з урахуванням їхнього впливу на навколишнє середовище, політику, економіку, соціальну сферу і включає в себе підфункції: стратегічного прогнозування – передбачає розробку прогнозів в межах від 5-10 до 20-30 років, найчастіше до 15 років; середньотермінового прогнозування – передбачає розробку прогнозів в межах 5-10 років; короткотермінового прогнозування – передбачає розробку прогнозів в межах 1-5 років; поточного прогнозування – передбачає розробку прогнозів в межах до 1 року; в) інструментальну – забезпечує прийняття державно-управлінських рішень у сфері національної безпеки, розробку сценаріїв дій в складних соціальних обставинах, перетворює її у ефективну соціально-інформаційну технологію, яка дозволяє управляти різними сферами суспільства, формувати суспільну думку, програмувати певні соціальні реакції в інтересах національної безпеки; г) експертно-консультативну – забезпечує виконання експертно-аналітичних робіт, обумовлених цілями та завданнями забезпечення національної безпеки, здійснення соціальної експертизи нормативних правових актів з метою виявлення потенційних загроз національним інтересам, здійснення експертної оцінки чинників ризику, здатних створювати соціально-економічну, зовнішньополітичну, воєнно-політичну та внутрішньополітичну ситуації критичного характеру; д) координаційну – спрямована на оцінювання рівня національної безпеки, досягнутого системою забезпечення національної безпеки на поточний момент, встановлення доцільної взаємодії між структурними компонентами системи забезпечення національної безпеки в процесі її функціонування за допомогою передачі інформації, оцінку результативності дій щодо нейтралізації виявленої загрози та визначення витрат на ці дії, оцінку ефективності функціонування системи забезпечення національної безпеки; е) аналітичну – спрямована на формування цілісної системи наукового знання у сфері національної безпеки, державно-управлінських навчальних дисциплін і експертно-аналітичної професійної діяльності в державному управлінні національною безпекою; ж) контролю – передбачає здійснення стратегічного та оперативного контролю виконання визначених завдань по забезпеченню національної безпеки
Масова аналітика	виконує інформаційну функцію, яка спрямована на формування єдиного інформаційного простору в державі й передбачає збирання та опрацювання інформації з проблем національної безпеки, її розповсюдження серед населення, формування громадської думки

Таблиця 3. Види аналітичної діяльності в системі забезпечення національної безпеки

Підстава класифікації	Види аналітичної діяльності та їх характеристика
За типом ціннісної орієнтації	Конструктивна аналітика орієнтована на творче вирішення проблеми національної безпеки з погляду суспільного блага. Деструктивна аналітика спрямована на руйнування, розпалення конфліктів, досягнення результату за рахунок суспільного блага
За типом об'єкта аналізу (сфери положення проблеми)	Економічна аналітика орієнтована на дослідження економічних явищ, об'єктів і процесів забезпечення національної та економічної безпеки, залежно від величини об'єктів поділяється на макроекономічну і мікроекономічну аналітику. Екологічна аналітика осмислює екологічні системи, проблеми взаємодії людини й природи, проблеми екологічної безпеки. Державно-управлінська аналітика припускає дослідження систем публічного управління, особливо процесів прийняття управлінських рішень, а також систем забезпечення національної безпеки. Соціальна аналітика припускає аналіз об'єктів, явищ і процесів соціальної сфери суспільства, проблем забезпечення соціальної безпеки. Політична аналітика відображає політичні явища, інститути і процеси (містить у собі власне політичний аналіз й аналіз політики як об'єкта) в контексті забезпечення національної безпеки. Педагогічна аналітика спрямована на вивчення процесів підготовки фахівців-управлінців у сфері національної безпеки. Ментальна аналітика досліджує духовні процеси, проблеми забезпечення духовної безпеки
За типом курируючої науки	Філософська аналітика – це осмислення безпеки з позицій філософії. Аксіологічна аналітика – це осмислення аксіологічних залежностей у сфері безпеки із позиції науки про цінності. Прогностична аналітика орієнтована на використання досягнень прогностики, осмислення сучасних проблем національної безпеки з позиції запитів майбутнього. Історична аналітика вивчає явища минулого в контексті національної безпеки, а також сьогодення в аспекті наступності, з позицій історичної науки. Економічна аналітика – це дослідження проблем економічної безпеки на інструментальній базі економічних наук. Військова аналітика – це дослідження проблем воєнної безпеки на інструментальній базі військової науки. Безпекова аналітика – це дослідження проблем міжнародної та національної безпеки на інструментальній базі безпекознавства. Політологічна аналітика осмислює політичні об'єкти, інститути та процеси, проблеми політичної безпеки з позиції політології. Соціологічна аналітика ґрунтується на вивченні суспільства і його підсистем, проблем соціальної безпеки з позицій соціологічної науки. Державно-управлінська аналітика – це дослідження управлінських проблем забезпечення національної безпеки на інструментальній базі науки державне управління. Праксеологічна аналітика орієнтована на дослідження ефективності й раціональності діяльності у сфері забезпечення національної безпеки з погляду праксеології. Психологічна аналітика орієнтована на дослідження соціально-психологічних процесів у сфері національної безпеки з погляду психології. Культурологічна аналітика – дослідження культури національної безпеки, військової культури на інструментальній базі культурології
За типом домінуючого методу	Системна аналітика застосовує системний підхід (структурний, функціональний, структурно-функціональний). Логічна аналітика ґрунтується на інструменті логіки. Причинно-наслідкова аналітика спирається на причинно-наслідковий підхід до явищ дійсності. Проблемна аналітика припускає застосування проблемного підходу до вивчення реальності. Статистична аналітика ґрунтується на принципах і методах статистики (кореляційний, факторний, кластерний, дисперсійний, регресійний, різновиди аналізу). Програмно-цільова аналітика спирається на програмно-цільовий метод. Балансова аналітика ґрунтується на методі балансу. Ситуаційна аналітика припускає осмислення складних ситуацій
За рівнем пізнання	Методологічна аналітика припускає осмислення об'єктів і процесів з погляду принципів, методів, прийомів. Теоретична аналітика являє собою аналіз із позицій уже наявної теорії або її побудови. Емпірична, або фактологічна аналітика орієнтована на виявлення фактів та їх закономірностей
За типом організації	Аналітика державних організацій здійснюється в органах державної влади. Аналітика органів місцевого самоврядування здійснюється в органах державної влади. Аналітика організацій третього сектору здійснюється суспільними неприбутковими організаціями. Персональна аналітика здійснюється окремими аналітиками без включення їх у спеціальну організаційну структуру
За типом кадрів	Професійна аналітика здійснюється професійно підготовленими кадрами за відповідну винагороду. Непрофесійна аналітика здійснюється людьми без спеціальної професійної підготовки
За ступенем відкритості для суспільства	Відкрита (публічна) аналітика характеризується публічною презентацією результатів аналізу. Закрита аналітика: результати підпадають під державну, корпоративну або службову таємницю
За типом часової детермінації	Актуальна аналітика здійснюється в межах проблем сьогодення. Ретроспективна аналітика орієнтована на проблеми минулого. Прогностична аналітика орієнтована на віддалений результат тих чи інших дій або рішень
Залежно від використання результатів для прийняття державно-управлінських рішень	Стратегічна аналітика спрямована на досвід конструювання моделей майбутнього розвитку загроз національним інтересам, майбутніх проблемних ситуацій забезпечення національної безпеки. Ситуаційна аналітика зосереджена на пошуку відповіді щодо нейтралізації загроз національним інтересам виходячи із поточної ситуації

4) спеціалізація аналітичної діяльності відповідно до основних завдань держави у галузі правоохоронної і економічної діяльності, науково-технічного та економічного співробітництва, внутрішньої і зовнішньої політики, економічної та військової стратегії, оборони і безпеки;

5) перетворення аналітичних підрозділів у головну ланку творення інформаційного обслуговування державного апарату.

Основними напрямками діяльності аналітичної служби в системі забезпечення національної безпеки є: збір, накопичення та аналіз інформації про сили, способи впливу на державу; прогнозування змін в цих силах і вироблення рекомендацій по послабленню загроз та використання можливостей держави; інформаційне забезпечення стратегічних рішень керівництва держави; організація роботи з інформацією держави.

Основними завданнями аналітичної служби в системі забезпечення національної безпеки є: визначення інформаційних потреб держави; визначення місця знаходження необхідної інформації (як поза державою, так і в середині неї); розробка способів отримання необхідної інформації та їх реалізація; оцінка, накопичення та аналіз зібраної інформації, прогнозування розвитку подій у сфері забезпечення національної безпеки; вироблення рекомендацій; інформаційне забезпечення разових заходів; підготовка інформаційно-аналітичних документів.

Стандартними роботами в рамках аналітичної діяльності в системі забезпечення національної безпеки є:

1) у галузі визначення інформаційних потреб держави: вивчення наявної інформації в державі; виявлення необхідної інформації необхідної для прийняття державно-управлінського рішення у сфері національної безпеки; виявлення інформації про сили, які впливають на державу; визначення інформації, якої не вистачає;

2) у галузі визначення місця знаходження необхідної інформації: визначення, де знаходиться потрібна інформація; визначення, хто має до неї доступ; виявлення робіт, які проводяться з цією інформацією; визначення шляхів переміщення пошукової інформації;

3) у галузі розробки способів отримання необхідної інформації та їх реалізація: визначення підходів до людей, котрі володіють пошуковою інформацією; визначення способів отримання доступу до пошукової інформації; реалізація рішень по отриманню інформації;

4) у галузі оцінки, накопичення та аналізу інформації: визначення достовірності, своєчасності й актуальності інформації; створення системи зберігання інформації; вивчення інформації, її структуризація; складання уявлення про предмет інтересу за непрямыми ознаками;

5) у галузі прогнозування подій у відповідних сферах діяльності: визначення тенденцій в розвитку ситуації; визначення впливу зовнішніх чинників на розвиток подій; вироблення думки про подальший розвиток подій;

6) у галузі вироблення рекомендацій: виявлення схожих подій; виявлення закономірностей у розвитку цих подій; визначення ступеню впливу зовнішніх чинників на розвиток подій.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Враховуючи вищенаведені викладки підсумуємо:

1. У системі забезпечення національної безпеки аналітична діяльність — це робота зі збирання, обробки й аналізу інформації щодо процесів забезпечення національної безпеки. До компонентів аналітичної діяльності в системі забезпечення національної безпеки належать: моніторинг, аналіз, діагностика, прогнозування, моделювання, експертиза, організація процесу прийняття державно-управлінських рішень та контролю їх виконання. Головна мета (кінцевий результат) аналітичного забезпечення державної політики національної безпеки полягає у вирішенні інформаційно-аналітичними засобами не лише проблем захисту від загроз, що виникають, а насамперед, завчасному викритті і попередженні суб'єкта управління про причини та умови, що можуть сприяти виникненню ранніх ознак цих загроз, а саме: ризиків, небезпек і викликів.

2. У рамках діяльнісного підходу відповідно до рівня організації аналітичної діяльності в системі забезпечення національної безпеки визначено такі функції аналітики: первинна аналітика виконує управлінську функцію, яка забезпечує інформацією всі етапи управлінського циклу на стратегічному, тактичному та оперативному рівнях управління національною безпекою; вища аналітика виконує функції діагностичну, прогностичну, інструментальну; експертно-консультативну, координаційну, аналітичну; контролю; масова аналітика виконує інформаційну функцію, яка спрямована на формування єдиного інформаційного простору в державі й передбачає збирання та опрацювання інформації з проблем національної безпеки, її розповсюдження серед населення, формування громадської думки.

3. Аналітичну діяльність в системі забезпечення національної безпеки пропонуємо класифікувати за рівнем організації: первинна, вища та масова аналітики; за типом ціннісної орієнтації: конструктивна, деструктивна; за типом об'єкта аналізу: політична, державно-управлінська, економічна, екологічна, гуманітарна та ін.; за типом куруючої науки: філософська, історична, прогностична та ін.; за типом домінуючого методу: системна, проблемна, причинно-наслідкова та ін.; за типом організації: аналітика державних організацій, аналітика органів місцевого самоврядування, аналітика організацій третього сектору, персональна аналітика; за типом кадрів: професійна та непрофесійна; за типом часової детермінації: актуальна, ретроспективна, прогностична; за рівнем пізнання: методологічна, теоретична, емпірична; за ступенем відкритості суспільству: відкрита, закрита; залежно від використання результатів для прийняття державно-управлінських рішень: стратегічна, ситуаційна аналітики.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у дослідженні інституціоналізації аналітичної діяльності в системі забезпечення національної безпеки України та іноземних держав.

Література:

1. Указ Президента України "Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року "Про Стратегію національної безпеки України" від 26 травня 2015 року № 287/2015 // Офіційний вісник України. — 2015. — № 43. — С. 14. — Ст. 1353.
2. Енциклопедія державного управління: у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; наук.-ред. колегія: Ю.В. Ковбасюк (голова) та ін. — К.: НАДУ, 2011. Т. 2: Методологія державного управління / Наук.-ред. колегія: Ю.П. Сурмін (співголова), П.І. Надолішній (співголова) та ін. — 2011. — 692 с.
3. Семенченко А.І. Методологія стратегічного планування у сфері державного управління забезпеченням національної безпеки України [текст]: [монографія] / А.І. Семенченко. — К.: НАДУ, 2008. — 428 с.
4. Государственное управление в сфере национальной безопасности: словарь-справочник / Состав.: Г.П. Сытник, В.И. Абрамов, В.Ф. Смолянюк и др.; под общ. редакцией Г.П. Сытника. — К.: НАДУ, 2012. — 496 с.
5. Бодрук О.С. Структури воєнної безпеки: національний та міжнародний аспекти [текст]: [монографія] / О.С. Бодрук. — К.: НІПМБ, 2001. — 300 с.
6. Шевченко М.М. Системи забезпечення національної безпеки адаптивного та креативного типів: порівняльний аналіз / М.М. Шевченко, О.С. Зозуля // Інвестиції: практика та досвід. — 2015. — № 16 — С. 125—129.
7. Шевченко М.М. Інформаційно-аналітична діяльність у системі державного управління України: проблеми та перспективи / М.М. Шевченко // Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту українознавства. — Т. XXIII. — К.: Українське агентство інформації та друку "Рада", 2009. — С. 75—82.
8. Шевченко М.М. Інформаційно-аналітичне забезпечення стратегічного планування у сфері національної безпеки / М.М. Шевченко // Інновації в державному управлінні: системна інтеграція освіти, науки, практики: матеріали наук.-практ. конф. за між нар. участю, Київ, 27 трав. 2011 р.: у 2 т. / За заг. ред. Ю.В. Ковбасюка, В.П. Трощинського, С.В. Загорднюка. — К.: НАДУ, 2011. — Т. 1. — С. 588—590.
9. Валевський О.Л. Держава і реформи в Україні: аналіз державної політики в умовах трансформації суспільства [текст]: [монографія] / О.Л. Валевський. — К.: НАДУ, 2007. — 316 с.

References:

1. The President of Ukraine (2015), "Decree of the President of Ukraine "On the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine on May 6, 2015 "On National Security Strategy of Ukraine", Ofitsijnyj visnyk Ukrainy, vol. 43, p. 1353.
2. The National Academy for Public Administration under the President of Ukraine (2011), Entsyklopediia derzhavnoho upravlinnia: u 8 t. T. 2: Metodolohiia derzhavnoho upravlinnia [Encyclopedia of Public Administration: in 8 vol. Vol. 2: Methodology of Public Administration], NADU, Kyiv, Ukraine.
3. Semenchenko, A.I. (2008), Metodolohiya stratehichnoho planuvannya u sferi derzhavnoho upravlinnya zabezpechenniam natsionalnoyi bezpeky Ukrayiny

[Methodology of strategic planning in public administration national security Ukraine], NADU, Kyiv, Ukraine.

4. Sytnyk, H.P., Abramov, V.Y., Smolyanyuk, V.F. etal. (2012). State administration in sphere of national security: a dictionary-guide, Kyiv, NADU (inRuss.).

5. Bodruk, S.O. (2001), Struktury voiennoi bezpeky: natsional'nyj ta mizhnarodnyj aspekty [Structures of military security: national and international aspects], NIPMB, Kyiv, Ukraine.

6. Shevchenko, M.M. and Zozulia, O.S. (2015), "Systems to ensure national security adaptive and creative types: a comparative analysis", Investytsii: praktyka ta dosvid, vol. 16, pp. 125-129.

7. Shevchenko, M.M. (2009), "Information-analytical activity in the system of public administration of Ukraine: problems and prospects", Zbirnyk naukovykh prats' Naukovo-doslidnoho instytutu ukrainoznavstva. Ukrain'ske ahentstvo informatsii ta druku "Rada", vol. XXIII, pp. 75—82.

8. Shevchenko, M.M. (2011), "Information and analytical support for strategic planning in the field of national security", Innovatsii v derzhavnomu upravlinni: systemna intehratsiia osvity, nauky, praktyky [Innovation in public management, system integration of education, science and practice], Naukovo-praktychna konferentsiia za mizhnarodnoiu uchastiu [Scientific Conference with international participation], NADU, Kyiv, Ukraine, 27.05.2011, pp. 588—590.

9. Valevskyy, O.L. (2007), Derzhava i reformy v Ukrayini: analiz derzhavnoyi polityky v umovakh transformatsiyi suspilstva [State & reforms in Ukraine: analysis of government policy in terms of transformation of society], NADU, Kyiv, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 16.08.2016 р.

www.economy.nauka.com.ua

Електронне фахове видання

Ефективна
ЕКОНОМІКА

Виходить 12 разів на рік

Видання включено до переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук з ЕКОНОМІКИ

e-mail: economy_2008@ukr.net

тел.: (044) 223-26-28

(044) 458-10-73